

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la recursul în anulare

Vasile Gușanu

(art. 264¹ alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr. Ire-107/2023

Nr. PIGD 1-21067950-01-1r/e-29062023

Chiar dacă instituția recursului în anulare a fost abolită la 01 septembrie 2023, recursurile în anulare declarate până la acea dată se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora. Explicarea sensului sintagmei „viciu fundamental” din fostul art. 453 alin. (1) CPP; neformularea promptă a obiecțiunilor față de rezultatul testării alcoolscopice are ca efect imposibilitatea invocării obiecțiilor ulterior; lipsa încălcării dreptului la apărare prin examinarea cauzei în recurs în lipsa condamnatului și cu prezența avocatului ales.

20 noiembrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Denis Guzun

Instanța de apel: Alexandru Spoială, Mihail Diaconu, Silvia Gîrbu

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul în anulare declarat de avocatul Roman Medeleanu în interesele lui Vasile Gușanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic-Botezatu, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Vasile Gușanu s-a născut în anul 1986 în r-nul Leova. El a fost învinuit, în temeiul art. 264¹ alin. (1) Cod penal, de conducerea mijlocului de transport în stare avansată de ebrietate alcoolică.

2. Vasile Gușanu a fost apărat în această procedură de avocatul Roman Medeleanu.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Vasile Gușanu a fost găsit vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal. Curtea de apel a respins recursul apărării ca nefondat.

4. La 16 iunie 2023, avocatul Roman Medeleanu, în interesele lui Vasile Gușanu, a depus recurs în anulare în care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 22 aprilie 2021 și sa finalizat în 29 aprilie 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 07 mai 2021 – 26 octombrie 2022. Instanța de recurs a examinat cauza între 23 noiembrie 2022 și 15 februarie 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție pe 29 iunie 2023.

ÎN FAPT

4. La 16 aprilie 2021, în jurul orei 02:40, Vasile Gușanu se deplasa la volanul automobilului de model „Mercedes Vito” prin municipiul Chișinău. Acesta a fost stopat de către colaboratorii de poliție, fiind suspectat de conducerea vehiculului sub influența alcoolului. În urma testării cu aparatul alcoolscopic „Drager”, s-a constatat că Vasile Gușanu se afla într-o stare avansată de ebrietate, având o concentrație de vapori de alcool în aerul expirat de 0,83 mg/l. Acțiunile sale au fost încadrate conform articolului 264¹ alin. (1) Cod penal.

5. Prin sentința din 26 octombrie 2022, pronunțată de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, Vasile Gușanu a fost găsit vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal și a fost condamnat la o pedeapsă sub formă de 240 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Instanța a apreciat că proba

principală a fost rezultatul testului cu etilotestul de model „Drager”, care a indicat o concentrație de 0,83 mg/l de alcool în aerul expirat, iar declarațiile martorilor au confirmat starea de ebrietate a inculpatului și comportamentul său inadecvat la volan. Inculpatul a recunoscut consumul de alcool, însă a negat că s-ar fi aflat la volanul automobilului. Instanța a considerat acest argument neconvingător și l-a respins. Totodată, instanța de judecată prin încheierea protocolară din 10 octombrie 2022, a respins cererea părții apărării privind dispunerea unei expertize grafoscopice.

6. La 7 noiembrie 2022, avocatul Roman Medeleanu, în interesul lui Vasile Gușanu, a depus recurs, solicitând casarea încheierii protocolare din 10 octombrie 2022 prin care a fost respinsă cererea de dispunere a expertizei grafoscopice și a sentinței Judecătoria Chișinău, din 26 octombrie 2022, cu remiterea cauzei la rejudecare. În recurs, apărătorul a susținut că refuzul de a dispune efectuarea unei expertize grafoscopice, având în vedere că inculpatul contestă semnătura de pe tichet, constituie o încălcare gravă a dreptului acestuia la apărare. De asemenea, apărătorul a menționat că instanța de fond a ignorat declarațiile martorului Vasile Ceban care a declarat că el se afla la volanul automobilului în acea seară. În final, apărătorul a invocat faptul că nu există dovezi concludente privind starea de ebrietate a inculpatului, ceea ce ar conduce la concluzia că nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii

7. La 15 februarie 2023, Curtea de Apel Chișinău a respins recursul formulat de apărătorul lui Vasile Gușanu printr-o decizie irevocabilă, menționând că prima instanță a stabilit corect circumstanțele de fapt și de drept la constatarea vinovăției inculpatului. Instanța de recurs a concluzionat că argumentele apărării, care susțineau lipsa probelor că Vasile Gușanu ar fi condus automobilul pe 16 aprilie 2022 și că martorul Vasile Ceban ar fi fost la volan, nu sunt convingătoare. Inculpatul nu a contestat legalitatea actelor procedurale în termenul prevăzut de lege și nu a formulat obiecții la finalizarea urmăririi penale, astfel încât aceste acte au fost considerate legale. Instanța a respins cererea de efectuare a unei expertize grafoscopice, subliniind că inculpatul a acceptat și a semnat rezultatul testului „Drager”. De asemenea, instanța a subliniat recunoașterea vinovăției inculpatului în faza urmăririi penale și a respins ca nefondată afirmația ulterioară a acestuia, potrivit căreia nu ar fi semnat.

8. La 16 iunie 2023, avocatul Roman Medeleanu, în interesele lui Vasile Gușanu, a depus recurs în anulare, în care a solicitat casarea deciziei instanței de apel cu rejudecarea cauzei. Motivele recursului în anulare sunt identice recursului (a se vedea para. 6). Suplimentar a indicat că la materialele cauzei penale nu există dovezi că Vasile Gușanu a fost citat legal, nefiind prezentată nicio probă care să confirme această citare.

9. La 29 iunie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Procurorul a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

6. Instituția recursului în anulare a fost abrogată prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Totuși, această modificare nu are efect asupra recursurilor în anulare depuse până la 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3¹) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

7. Până la 01 septembrie 2023, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care se referea la temeiurile pentru recurs în anulare, era următoarea:

„(1) Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată ...”

8. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„44) viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”

9. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești.”

10. Art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art.432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin.(4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

11. Art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„(5¹) Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători.

Acestea vor fi examinate de completul de judecatori din care face parte judecătorul raportor.”

12. Articolul 134¹² Cod penal definește starea de ebrietate. Acest articol prevede următoarele:

„(1) Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, droguri și/sau alte substanțe cu efecte similare.

(2) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 0,5 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,3 mg/l.

(3) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,5 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,3 mg/l și mai mult.”

13. Art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la 25 ianuarie 2021, prevedea următoarele:

„(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similar

se pedepsește cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

14. La 06 iunie 2024, Parlamentul a adoptat Legea nr. 136, prin care a modificat art. 134¹² și art. 264¹ Cod penal (care va intra în vigoare pe 07 septembrie 2024). Această lege a exclus din art. 134¹² alin. (2) și (3) și a dat titlul art. 264¹ și alin. (1) și (3) ale acestuia într-o nouă redacție. Acestea vor avea următorul conținut:

„Articolul 264¹ Conducerea mijlocului de transport cu depășirea limitelor de alcool admisibile sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe

Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care are o concentrație de alcool în sânge ce depășește 0,7 g/l sau de vapori de alcool în aerul expirat ce depășește 0,35 mg/l ori care se află în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similare

se pedepsește cu amendă în mărime de la 1500 la 2500 de unități convenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani, în ambele cazuri cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

15. Conform Regulamentului privind modul de testare alcoolscoptică, de testare antidrog și examinare medicală pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 296 din 16 aprilie 2009:

„pct. 13 persoana testată alcoolscoptic și/sau antidrog, care nu este de acord cu procedura testării, funcționarea aparatului de testare, rezultatul testării,

este în drept să-l conteste, prin examinarea medicală cu prelevarea obligatorie a probelor biologice. În acest caz persoana testată este însoțită de angajatul Inspectoratului Național de Securitate Publică al Inspectoratului General al Poliției la cea mai apropiată instituție medicală abilitată, dar nu mai târziu de 2 ore după testarea alcoolscoptică sau după testarea antidrog”.

„pct. 14 Refuzul subiectului de a fi condus la o instituție medicală abilitată pentru examinarea medicală cu prelevarea probelor biologice este considerat ca refuz de la dreptul de a contesta rezultatul testării alcoolscoptică și/sau testării antidrog și servește drept temei pentru menținerea acestuia în vigoare”.

16. Conform art. 447 Cod penal (redacția în vigoare până la 22 august 2023, când au intrat în vigoare modificările operate prin Legea nr. 245 din 31 iulie 2023):

„(1) Judecarea recursului se face cu citarea procurorului, avocatului și celorlalte părți. Participarea procurorului și a avocatului în ședința instanței de recurs este obligatorie. Neprezentarea inculpatului, părții vătămate, părții civile și părții civilmente responsabile legal citate, precum și a reprezentanților lor nu împiedică examinarea recursului, ...”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Având în vedere prevederile art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, în pofida prevederilor art. 456 alin. (2) Cod de procedură penală, admisibilitatea recursului în anulare este examinat de un complet din trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

18. Recursul în anulare a fost declarat în mai puțin de șase luni de la pronunțarea deciziei instanței de recurs, adică a fost depus în termen.

19. Examinând recursul în anulare, Curtea Supremă de Justiție trebuie să răspundă la întrebarea dacă hotărârea atacată irevocabilă este afectată de un viciu fundamental, eroare de drept comisă la judecarea cauzei în cadrul procedurii precedente.

a. Definirea „viciului fundamental”

20. Sintagma „viciu fundamental” a fost preluată în Codul de procedură penală din Protocolul 7 art. (4) alin. (2) la Convenția Europeană pentru Drepturile omului (CEDO). Prin urmare, sintagma „viciu fundamental” urmează a fi interpretată prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO).

21. Protocolul 7 art. (4) alin. (2) la CEDO prevede excepții de la principiul *res judicata* în materie penală. Excepțiile se referă la apariția unor fapte noi sau recent descoperite sau la constatare unui viciu fundamental în cadrul procedurii precedente. În această cauză nu se invocă apariția unor „fapte noi sau recent

descoperite”. Prin urmare, această sintagmă nu va fi interpretată în această hotărâre.

22. Noțiunea de „viciu fundamental”, în sensul art. 4 alin. 2 din Protocolul nr. 7, sugerează că numai o încălcare gravă a unei norme de procedură, care aduce o gravă atingere integrității procedurii precedente, poate servi ca bază pentru redeschiderea acesteia în detrimentul persoanei acuzate. Când redeschiderea este solicitată în beneficiul persoanei acuzate, cerințele pentru redeschiderea procedurii ar putea fi mai puțin stricte, cu condiția că nu sunt afectate drepturile altor persoane. În ultimul caz, natura viciului va trebui evaluată în primul rând în funcție de dacă s-a încălcat dreptul la apărare și, astfel, a fost împiedicată buna administrare a justiției. În toate cazurile, motivele care justifică redeschiderea procesului trebuie să fie de natură „să afecteze hotărârea pronunțată” (mutatis mutandis hot. CtEDO [Mihalache v. România](#), 2019, para. 133).

23. Asigurarea unificării practicii judecătorești (*Mihalache v. România*, para. 134-138) sau reaprecierea situației de fapt în lipsa unor fapte noi sau recent descoperite (hot. [Stavilă v. România](#), 2022, para. 88-102) care nu erau în vădit iraționale (hot. [Bujnița v. Moldova](#), 2007, para. 23) nu au fost considerate de CtEDO ca constituind un „viciu fundamental”. Greșelile sau erorile autorităților trebuie, de regulă, interpretate în beneficiul persoanei acuzate și, de regulă, nu pot fi invocate în detrimentul acesteia (hot. [Rachikov v. Rusia](#), 2007, para. 50). Totuși, carențe deosebit de grave de procedură precum omisiunea investigării motivelor de instigare la ură care au stat la baza unui atac violent, cât și neluarea în considerare a unor astfel de motive la stabilirea pedepsei pentru infracțiunile violente motivate de ură au fost considerate de CtEDO drept „vicii fundamentale” ([Sabalic v. Croația](#), 2021, para. 114). CtEDO de asemenea a nu a constatat o violare a art. 6 CEDO atunci când, prin căi extraordinare de atac, a fost casată o hotărâre judecătorească irevocabilă de condamnare care nu combătea câteva probe din dosar care confirmau nevinovăția (hot. [Lenskaya v. Rusia](#), 2009, para. 40-44).

b. Validitatea și legalitatea procedurii de testare a alcoolemiei

24. Avocatul, în recursul în anulare formulat, susține că condamnatul nu a semnat tichetul rezultatelor testului efectuat cu etilotestul de model „Drager”. Apărarea consideră că acest aspect ridică o problemă semnificativă privind validitatea și legalitatea procedurii de testare a alcoolemiei. În opinia apărării, clarificarea acestei chestiuni ar fi fost posibilă printr-o expertiză grafoscopică, însă cererea de efectuare a acesteia a fost respinsă de instanța de judecată.

25. Completul observă că acest argument a fost invocat și în cererea de recurs, iar instanța în pct. 44 al deciziei sale, a dezbătut în detaliu acest aspect. Astfel, completul notează că la momentul testării, condamnatul a fost de acord cu acest rezultat și a refuzat examinarea medicală, fapt indicat în procesul-verbal de examinare din 23 aprilie 2012 (f. d.8). Rezultatul testării cu etilotestul este suficient pentru a confirma nivelul alcoolemiei în aerul expirat în vederea

calificării faptei conform art. 264/1 Cod penal, până când persoana nu contestă imediat rezultatele acestei testări și nu insistă pe examinarea medicală în vederea stabilirii nivelului de alcool. În cazul supus judecării condamnatul nu a solicitat să fie supus examinării medicale cu prelevarea probelor biologice într-o instituție medicală abilitată, care urma a fi solicitată nu mai târziu de 2 ore după testarea alcoolscoptică conform procedurii descrise la para. 15.

26. Completul reiterează că Curtea Supremă de Justiție a dat o interpretare similară în ceea ce privește documentarea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ Cod penal în cauzele nr. [1re-83/2023](#) și [1re-85/2023](#).

27. În timpul audierii în instanța de fond, condamnatul a recunoscut consumul de alcool și faptul că a coborât din vehicul pe ușa șoferului atunci când a sosit echipajul de poliție (f.d.110). De asemenea, a acceptat testarea cu etilotestul, care a indicat un nivel de alcool în aerul expirat peste limita legală, iar la momentul testării a fost de acord cu rezultatul. Instanța a folosit aceste rezultate pentru a stabili vinovăția condamnatului.

28. Instanța a constatat vinovăția condamnatului pe baza rezultatelor testului cu etilotestul. Acesta nu poate invoca ulterior nevaliditatea tichetului, întrucât nu a contestat actele procedurale la momentul oportun, conform procedurii relatate în para. 15. Mai mult, în instanță, condamnatul a confirmat că a acceptat ca semnătura pe documente să fie făcută de altcineva (f.d. 111). Prin urmare, nu sunt întrunite condițiile pentru a considera că există un viciu fundamental al actelor procedurale.

c. Încălcarea dreptului la apărare prin examinarea recursului în lipsa condamnatului

29. În ceea ce privește criticile aduse de partea apărării, referitoare la faptul că instanța de recurs a examinat cauza în lipsa condamnatului, care nu a fost citat, completul subliniază că Vasile Gușanu a fost reprezentat de avocatul Roman Medeleanu, în baza mandatului avocațional (f.d. 96). În prima instanță, la 14 iunie 2022, Vasile Gușanu a confirmat că acceptă să fie apărat de avocatul Roman Medeleanu. Ulterior, la 07 noiembrie 2022, partea apărării a depus recurs, iar instanța de recurs l-a citat atât pe condamnat, cât și pe avocatul acestuia, inclusiv prin poșta electronică. În ședința din 15 februarie 2023, avocatul a fost prezent, însă condamnatul nu s-a prezentat și nu a solicitat amânarea examinării cauzei, motiv pentru care instanța a decis să examineze cauza în lipsa acestuia.

30. Completul conchide că instanța de recurs a respectat prevederile art. 447 Cod de procedură penală și a examinat recursul în prezența avocatului Roman Medeleanu, condiție obligatorie la judecarea recursului. Mai mult, conform prevederilor art. 447 alin. (1) Cod de procedură penală (în vigoare la momentul examinării cauzei în recurs), „neprezentarea inculpatului, legal citat, nu împiedică examinarea recursului”. În plus, apărarea nu a argumentat cum ar fi schimbat soluția deciziei instanței de recurs, prezența condamnatului la

examinarea recursului. În concluzie, nu sunt îndeplinite condițiile necesare pentru a considera că există un viciu fundamental.

31. Din considerentele de mai sus, în conformitate cu art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție și art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală (versiunea în vigoare la data depunerii recursului în anulare),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul în anulare a avocatului Roman Medeleanu, în interesele lui Vasile Gușanu, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2023.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic-Botezatu